

[Forsvarsministeren]

på et tidspunkt, hvor der jo føres en nok så heftig debat også i medierne og ude omkring.

På baggrund af debatten tager jeg det også som givet, at det samme flertal fortsat støtter NATOs dobbelte grundsætning om forsvar og afspænding samt den af alle medlemslande vedtagne strategi for det vestlige forsvar, sådan som den senest er bekræftet på topmødet i Bonn. Jeg ser det som noget meget fundamentalt, at vores allierede heller ikke kan drage vores tilslutning hertil i tvivl.

Regeringen kan acceptere at arbejde aktivt for etablering af en atomvåbenfri zone i Norden, selv om vi nok kunne have ønsket en mere præcis formulering end den, der er udtrykt. Arrangementer omkring en atomvåbenfri zone kan nu engang udformes på meget forskellig måde. Der hersker jo meget usikkerhed også på nuværende tidspunkt om, hvad hele dette begreb egentlig dækker, men det er naturligvis noget, man i den kommende tid må se nærmere på.

Regeringen har ved den dagsorden, som blev vedtaget den 8. februar i år, påtaget sig at støtte realistiske bestræbelser for etablering af en atomvåbenfri zone på begge sider af den skillelinje, der deler Europa, og jeg forudsætter, at vi også på det måske mere begrænsede område, som den foreliggende dagsorden vedrører, skal arbejde på et realistisk grundlag, og at dette først og fremmest betyder, at vi ikke har til hensigt at tage ensidige skridt. Enhver ordning – det tager jeg som givet – må naturligvis drøftes nøje med vores partnere både i alliancen og ikke mindst de partnere, med hvem vi har det mest direkte samarbejde.

Jeg mener også, at realisme må betyde, at vi meget omhyggeligt må overveje, om den ene eller anden udformning af en sådan ordning giver Danmark større eller mindre sikkerhed set i et bredere perspektiv. Væsentligt er det jo, hvordan forskellige ordninger influerer på forudsætningerne for vort fremtidige medlemskab.

I vores arbejde må vi også tage i betragtning, hvordan den europæiske sikkerhed påvirkes i en større sammenhæng. Danmark kan jo nu engang ikke betragtes isoleret.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Efter de besvarelser, forsvarsministeren netop har givet, har jeg ikke så meget at føje til, men dog et par ting.

For det første vil jeg gerne give udtryk for, at jeg fandt hr. Lasse Budtz' tale i dag langt bedre – og det mener jeg helt oprigtigt – end dagsordenen. Jeg synes, hr. Lasse Budtz holdt en tale med nogle klare vilkår og betingelser for arbejdet hen imod atomvåbenfrie zoner, som imidlertid ikke er kommet til udtryk i dagsordenen. Jeg synes ikke, dagsordenen er så klar, og derfor ærgrer det mig, at man ikke kan etablere garanti for, at de, der læser dagsordenen, også samtidig læser hr. Lasse Budtz' tale. Hvis det var tilfældet, var det ikke så galt.

Jeg forstod hr. Lasse Budtz således – for sådan sagde han jo – at ensidige skridt ville medføre en ændring i NATOs strategi, og hr. Lasse Budtz fremhævede i sin tale – og det synes jeg er enormt vigtigt – at aftaler på dette område må forhandles med NATO. Der ligger vel helt klart heri, at det ikke kan komme på tale at etablere en isoleret aftale mellem Norden og Sovjetunionen, og det synes jeg er meget tilfredsstillende, at man kan forstå socialdemokratiet således i dag. Jeg har den opfattelse, at det ville kunne være overordentlig farligt, hvis Norden isoleret etablerede en aftale med Sovjetunionen. Det ville nemlig kunne give Sovjetunionen et aftaletekstgrundlag at påberåbe sig. Vi har ofte set, at nabostater til Sovjetunionen, som har indgået aftaler af den ene eller den anden art – det plejer at være ikke-angrebsaftaler – kommer galt af sted.

Derfor synes jeg også, det var så rigtigt, at hr. Lasse Budtz sagde, at forudsætningen i de kommende års arbejde for atomvåbenfrie zoner, hvad enten det bliver Norden, eller det bliver Europa, som kommer på tale, må være, at de bliver garanteret af stormagterne og skal respekteres af stormagterne.

Det er jo egentlig også forudsætningen for Palmekommissionens forslag. Palmekommissionens forslag går som bekendt ud på atomvåbenfrie zoner ned gennem Europa, men Palme forudsætter ganske klart, at Sovjetunionen gør indrømmelser til gengæld. Det kunne være Kola, det kunne være Østersøen, det kunne være den europæiske del af Sovjet eller østeuropæiske lande helt eller delvis. Det skal der arbejdes med.